

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

**Darba aizsardzības instrukcija Nr.58
apmetējam**

1. Vispārīgās prasības**1.1. Nosacījumi apmetēja darba izpildei:**

1.1.1. vecums	no 18 gadiem
1.1.2. dzimums	nav ierobežojumu
1.1.3. kvalifikācija	profesionālā apmācība
1.1.4. instruktāžas:	
1.1.4.1. ievadapmācība	stājoties darbā
1.1.4.2. instruktāžas darba vietā	sākotnējā - pirms darba uzsākšanas, atkārtota - ne retāk kā 1 reizi gadā

1.2. Apmešanas tehnoloģiskā procesa īpatnības:

1.2.1. darba vietas, kas ir izvietotas augstāk par 1 m virs zemes vai pārseguma līmeņa, jāiežogo;

1.2.2. apmetēja darba vietai jābūt aprīkotai ar speciālu signalizāciju, ar kuras palīdzību apmetējs var apmainīties signāliem ar javas sūkņa vai apmetuma iekārtas strādnieku;

1.2.3. sprauga starp pastatņu klāju un apstrādājamo virsmu nedrīkst pārsniegt 150 mm;

1.2.4. no pastatņu, sastatņu klājiem periodiski jānotīra celtniecības atkritumi.

1.3. Veselībai kaitīgie un bīstamie darba vides faktori:

1.3.1. nelabvēlīgo atmosfēras apstākļu ietekme;

1.3.2. darbs augstumā;

1.3.3. fiziskā piepūle;

1.3.4. cementa putekļi;

1.3.5. instrumentu atskabargas, asas šķautnes un raupjums.

1.4. Kolektīvie un individuālie darba aizsardzības līdzekļi

1.4.1. aizsardzības zīmju, brīdinošu uzrakstu izvietošana;

1.4.2. pietiekams darba vietas apgaismojums;

1.4.3. individuālās aizsardzības līdzekļus izsniedz atkarībā no veicamā darba riskiem.

1.5. Prasības uguns- un sprādziendrošībai:

1.5.1. nesmēķēt un nelietot atklātu uguni ugunsnedrošās vietās;

1.5.2. izmantojot gāzes kaloriferus, gāzes balons jāizvieto ne tuvāk par 1,5 m no kalorifera un 1 m attālumā no slēdžiem, elektrības vadiem vai kontaktligzdām;

1.5.3. neaizkraut pieejas un piebrauktuves ugunsdzēsības līdzekļiem.

1.6. Elektrodrošības prasības:

1.6.1. aizliegts patstāvīgi remontēt elektroiekārtas un elektroierīces. To drīkst darīt tikai elektromontieris;

1.6.2. aizliegts ieslēgt un apstādināt mašīnas, iekārtas un mehānismus, darbu ar kurām nav uzdevis tiešais vadītājs.

1.7. Darba higiēnas prasības:

1.7.1. izpildot apmešanas darbus ar putekļojošiem vai toksiskiem materiāliem, jāuzliek aizsargbrilles, jāuzvelk respirators. Ja materiāli ir toksiski, rokas jāieziež ar aizsargziedi;

1.7.2. aizliegts darba vietā glabāt pārtikas produktus un ēst. Glabāt produktus un ēst atļauts tikai tam speciāli paredzētā telpā;

1.7.3. darba vietas apgaismojumam jābūt pietiekamam apmešanas darbu veikšanai;

1.7.4. palīgtelpām jābūt aprīkotām ar skapi specapgērbu glabāšanai un izlietni.

1.8. Ja tiek atklāti iekārtu, instrumentu un ierīču bojājumi, strādniekam jāpārtrauc darbs un jāziņo par bojājumu tiešajam darbu vadītājam.

1.9. Nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam, darba devējam vai viņa pilnvarotai personai par nelaimes gadījumu vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

2.1. Uzvilkt spectērpu, sagatavot individuālās aizsardzības līdzekļus.

2.2. Jānovāc liekie materiāli un priekšmeti, atbrīvojot pieejas darba vietām.

2.3. Jāpārbauda:

- 2.3.1. instrumentu un ierīču, signalizācijas darba kārtība;
- 2.3.2. sastatņu, pastatņu, pārvietojamo galdiņu un iežogojumu darba kārtība;
- 2.3.3. vai apgaismojums ir pietiekams;
- 2.3.4. ugunsdzēsības līdzekļu esamība.

2.4. Gadījumi, kad nedrīkst uzsākt darbu:

- 2.4.1. Ja ir bojāti mehanizētie vai nemehanizētie darba rīki, bojāts darba inventārs.
- 2.4.2. Darba vieta nav pietiekoši apgaismota.
- 2.4.3. Trūkst vai bojāti kolektīvās vai individuālās aizsardzības līdzekļi.
- 2.5. Par visiem konstatētajiem iekārtu, inventāra, elektrisko vadu u.c. bojājumiem nekavējoties paziņot tiešajam darba vadītājam. Līdz bojājumu novēršanai turpināt darbu kategoriski aizliegts.
- 2.6. Neuzsākt darbu, ja ir slikta pašsajūta, reibonis u.tml. Ziņot par to tiešajam darba vadītājam.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1.** Veicot apmetuma darbus uz augstumā, jāievēro attiecīgās drošības instrukcijas prasības.
- 3.2.** Apmetuma javu jāsaņem apmetuma iekārtas tvertnē vai uz speciāli aprīkota laukuma.
- 3.3.** Pašizgāzēja virsbūvi drīkst tīrīt ar skrāpi vai ar lāpstu, kam ir pagarināts rokturis. Šo darbu drīkst veikt tikai, stāvot uz zemes.
- 3.4.** Ja apmetuma darbi tiek veikti ar rokām, tad jāstāv javas uzmešanas vietai no sāniem.
- 3.5.** Sagatavojot javas no daudziem komponentiem, maisīšana jāveic ar javas maisītāju, ievērojot attiecīgās drošības prasības. Sausos komponentus (ģipsis, cements) jāpiemaisa mazās daļās.
- 3.6.** Apmetot logu, durvju atgāžņus, dzegas, virzienlātas droši jānostiprina.
- 3.7.** Ja apmetumu uzklāj mehanizēti, nedrīkst pieļaut javas vada salocīšanos cilpā vai asā leņķī. Ja javas vadi izvietoti cilvēku vai mašīnu kustības vietās, virs tiem jāizveido speciāli tiltiņi.
- 3.8.** Ja apmetumu uzklāj ar javas sūkņa palīdzību, sprausla jātur 0,7 - 1,5 cm attālumā no apmetamās virsmas 60 - 90° leņķī. Ja sprausla vai javas vads ir bojāti, javas padeves pārtraukšanai jāaizver ventis uz javas vada un jānodrošina signāls javas sūkņa darbības pārtraukšanai.
- 3.9.** Pārvietot javas padeves vadus, tīrīt sprauslu drīkst tikai pēc pilnīgas spiediena noņemšanas.
- 3.10.** Ja notiek javas vada caurpūte ar gaisu vai skalošana ar ūdeni, visiem darbiniekiem, kuri neveic šo darbu, jāatrodas vismaz 10 m attālumā no šī darba veikšanas vietas.
- 3.11.** Atgāžņu ārējo rāmju apmešanu drīkst veikt, ja ir logu un durvju aiļu iežogojums visā darbu veikšanas laikā.
- 3.12.** Ja apmetuma tiek darbi tiek veikti ar mitro paņēmienu ziemas laikā, tad telpām jābūt izžāvētām.
- 3.13.** Liet degvielu kaloriferā drīkst tikai pēc tam, kad tas atdzisis.
- 3.14.** Gāzes kaloriferus droši jānostiprina.
- 3.15.** Lai piegrieztu sausā apmetuma loksnes un apstrādātu to malas, pielietot speciālu skrūvsoļu.
- 3.16.** Sagatavotās sausā apmetuma loksnes jānovieto projektā paredzētā stāvoklī un droši jānostiprina.
- 3.17. Aizliegts:**
 - 3.17.1. aizkraut pieejas kāpnēm, slietnēm, sastatnēm un pastatnēm;
 - 3.17.2. lietot nedrošas pastatnes;
 - 3.17.3. tīrīt pašizgāzēja virsbūvi, stāvot uz virsbūves vai pašizgāzēja riepām;
 - 3.17.4. pievilkt uzgriežņus uz javas vadiem, ja vadi atrodas zem spiediena;
 - 3.17.5. pielietot krāsaina apmetuma pagatavošanai svina mīniju, svina kronu, vara zaļo;
 - 3.17.6. pievienot ūdeni tilpnēs ar skābēm. Skābes atšķaidīšanai skābe jālej ūdenī tievā strūkļiņā;
 - 3.17.7. atrasties apmetuma žāvēšanas telpās ilgāk par 3 stundām;

3.17.8. pielietot ogļu krāsniņas, mucas, citas tvertnes ar degošo koksu vai oglēm telpu žāvēšanai;

3.17.9. iedarbināt kaloriferus bez iezemēšanas un bez pārbaudes, kā arī pieslēgt kaloriferu, ja tam nav individuālas palaišanas ierīces;

3.17.10. pārvietot, bīdīt kaloriferus, kad tie darbojas;

3.17.11. atstāt kaloriferus bez uzraudzības;

3.17.12. veikt apmetuma darbus uz vienas vertikāles dažādos līmeņos bez aizsargiežogojuma;

3.17.13. veikt apmetuma darbus negaisa, miglas, apledojuma vai vēja, kas stiprāks par 15 m/s, laikā.

4. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

4.1. Avārija	nekavējoties jāpārtrauc darbs, jāizslēdz darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi;
4.2. Ugunsgrēks	4.2.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.2.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.2.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju.
4.3. Nelaiimes gadījums	4.3.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.3.2. ja nelaiimes gadījums noticis ar citu darbinieku, sniegt viņam pirmo palīdzību, pārtraukt darbu, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

5. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

5.1. Jāatslēdz no elektrotīkla mehānizētos instrumentus.

5.2. Jānovāc materiāli, ierīces un instrumenti no pastatnēm vai sastatnēm un jānoliek paredzētajā vietā.

5.3. No ierīcēm, iekārtām, specapģērba un individuāliem aizsardzības līdzekļiem jānotīra netīrumi un putekļi.

5.4. Nomazgāt rokas un seju, bet pēc darba ar putekļojošiem un smērējošiem materiāliem - ieiet dušā.

5.5. Par visiem pamanītiem bojājumiem jāziņo tiešajam vadītājam.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis